

גזר דין

הנקבלים הורשעו בעבירות של הונאה בבחינה והפרת הוראות בבחינה, עבירות לפי סעיפים 29.3 ו-29.4 לתקנון המשמעת, בהתאמה (הכרעת דין ד/39/2013 מיום 11.5.14). בזמן ביצוע העבירה היו הנקבלים תלמידים במכינה הקדם-אוניברסיטאית במסלול "מדויקים" ובמסגרת תכנית "אופקים להייטק". בהכרעת הדין קבעתי שהנקבלים קשרו קשר להונות בבחינה, באמצעות שימוש במכשירי טלפון "חכמים" שבאמצעותם העבירו זה לזה (ולצד ג', ששהה מחוץ לבחינה באותה עת) מסרונים ובהם שאלות ותשובות במהלך הבחינה. במסגרת התיק אף נתתי (עוד ביום 22 בינואר 2014) החלטת ביניים למניעת אישורים לנקבלים מכל סוג שהוא, כדי שלא יוכלו להראות למוסדות השכלה גבוהה את לימודיהם במכינה ובכך לסכל את הסעד העיקרי, במידה שיוורשעו. החלטת ביניים זו בעינה עומדת.

במסגרת הטיעונים לעונש הדגיש הקובל את חומרת המעשים של השניים ואת העובדה שאוניברסיטה רואה בתיק מקרה של הונאה חמורה מהרגיל. חומרת המקרה מגיעה מכך שהשניים עשו שימוש בטכנולוגיה, עירבו צד שלישי שפטר עבורם שאלות והעביר להם תשובות "מרחוק", ניהלו את כל ההוכחות על תומם ונמנעו מלהודות במעשיהם, לא לקחו אחריות על מעשיהם הפסולים, אחד מהם (הנקבל 2) ניצל היתר רפואי שהיה לו (לצאת לשירותים כאוות נפשו במהלך בחינה) לצורך מעשה ההונאה, ואחד מהם (הנקבל 1) ניסה להפליל את רעהו והמציא מסכת שקרים נוספת.

במהלך הדיון הבהיר הקובל כי אינו מתנגד לכך שהנקבלים יעשו את הבחינות באנגלית (שכן המועדים שבהם נבחנו נפסלו, כמובן מאליו) במהלך תקופה ההרחקה שלהם מהאוניברסיטה ומהמכינה וכי בכך הוא מוכן לבוא לקראתם, אולם הוא עומד על כך שתהיה תקופה הרחקה משמעותית, של שנתיים לפחות מיום מתן הכרעת הדין. זאת, לאור חומרת העבירות, כאמור.

באת כוחו של הנקבל 1 הדגישה בדבריה את העובדה שכפי שקבעתי בהכרעת הדין, דומה שהוא לא היה זקוק לעזרה בבחינה, שכן רמת האנגלית שלו – כפי שהיא עולה מהחלקים של הבחינה שאותם השלים – היא טובה, וכי ממילא היה עובר את הבחינה בהצלחה. לפיכך, היא ביקשה שהנקבל 1 ייהנה מהספק הקל וכי אתחשב בכך שגם לולא היו מחרימים לו את מכשיר הטלפון בתחילת הבחינה (כפי שאירע במציאות), לא היה נעזר בו ולא היה נהנה ממעשה ההונאה. להבדיל מהנקבל 2, הוא פרש באופן עצמאי מהמסלול של "אופקים להייטק"

עוד קודם למעשה הונאה, והוא בן 23 בלבד. במענה לשאלותיי, היה קשה לחלץ מהנקבל 2 חרטה כנה. הוא המשיך לטעון ש"לא העתיק", ומספר פעמים ניסה להסביר שאולי הוא עשה טעות בכך שהכניס את הטלפון לחדר הבחינה, אבל שלא עשה בו שימוש. הוא גם ניסה לומר שכל חטאו היה בכך ש"חשב" להעתיק, אבל מכיוון שבפועל לא העתיק – לא עשה דבר רע. רק לאחר שהזכרתי לו את חלקו במעשה והעמדתי אותו מול שקריו – למשל, שבמהלך טיעון ההוכחות ניסה לומר שלא היה לו מושג על הקשר להיעזר באדם שלישי לשם השגת תשובות וכי שיקר לכל אורך ההליך – דומה שהנקבל 1 הבין את אחריותו למעשה ההונאה, והביע עליו צער.

הסניגור של הנקבל 2 הדגיש את העובדה שבעקבות ההעתקה הוא איבד סכום כסף נכבד ביותר, בשווי של כארבעים אלף ש"ח, וזאת בגלל תנאי התכנית "אופקים להייטק". התכנית האמורה דורשת שהתלמיד יסיים את המכינה תוך שנתיים, ותנאי זה לא יתקיים לאור ההעתקה והעובדה שהשנתיים כבר חלפו ממילא. לאור זאת, צפוי הנקבל 2 לאבד סכום כסף זה. בנוסף, טען הנקבל 2 כי מצבו הסוציאקונומי קשה וכי אמו נתמכת סעד. הוא הוסיף וציין שהוא כבר בן 25 וכי אם יורחק לשנתיים מלאות, לא יוכל להתחיל ללמוד לפני גיל 27 והדבר עשוי להוביל לכך שיוותר כליל על חלומו להיות מהנדס, שמצריך לימודים ארוכים וקשים. הוא פרש בפניי את מסלול התקדמותו הקשה ואמר כי גם כך ייאלץ לוותר על חלומו ללמוד הנדסה באוניברסיטת תל-אביב היוקרתית.

במענה לשאלותיי מדוע עשה את שעשה, הסביר הנקבל 2 כי הוא "למד את הלקח שלו" וכי מעולם לפני כן לא העתיק. הוא אמר שהתקשה לשלב את לימודיו עם הצורך לכלכל את עצמו וכי הוא מתחייב שלא לעשות דבר כזה לעולם.

שני הנקבלים מורחקים בפועל כבר שנה מלימודים. לאור מניעת האישורים הזמנית שהטלתי עליהם, הם לא יכולים להציג לאף מוסד את לימודיהם במכינה ועל כן מנועים, למעשה, מלהתקבל ללימודים גם במוסדות אחרים (מכיוון שאין להם תעודת בגרות שהם יכולים להציג). כפי שאמרתי, הנקבל 2 גם הפסיד סכום כסף ניכר בעקבות מעשה ההונאה, ועבור מישהו במצבו הכלכלי הקשה אין ספק שמדובר בתוצאה מכבידה ביותר. חרטתו של הנקבל 2 נראתה לי גם כנה ואמתית יותר, ופחות מאולצת מזו של הנקבל 1. עם זאת, מעובדות המקרה ברור שחלקו של הנקבל 2 במעשה ההונאה גדול יותר. על פי העובדות שקבעתי בהכרעת הדין, הנקבל 2 הוא ששלח את השאלות וקיבל את התשובות מהצד השלישי; הוא גם זה שהעביר את התשובות לנקבל 1 במהלך הבחינה. והוא זה שניצל את האישור הרפואי שהיה לו כדי לצאת לשירותים ולשלוח משם מסרונים אסורים במהלך הבחינה. הנקבל 1 אמנם שיתף פעולה ואין ספק שהכניס את הטלפון לבחינה כדי לעשות בו שימוש במידת הצורך, אולם

בפועל כפי הנראה לא עשה שימוש בטלפון במהלך הבחינה. שניהם גם יחד שיקרו בעזות מצח במהלך דיון ההוכחות כולו, הכחישו את מעורבותם בהונאה, וניהלו הליך סרק ממושך בפני.

לפיכך, לגבי כל אחד מהנקבלים מתקיימות הן נסיבות מקלות והן נסיבות מחמירות, מה שמביא אותי למסקנה שלמרות ההבדלים ביניהם, יש להשית על שני הנקבלים עונש זהה. צודקת הקבילה כאשר היא מדגישה את חומרת המקרה. אכן, נדרשת תעוזה כדי לתכנן מעשה הונאה שכזה. הנקבלים קשרו קשר עם צד שלישי, תכננו ואף שלחו לו את השאלות במהלך הבחינה, וקיבלו תשובות שיעזרו להם לעבור את הבחינה. האוניברסיטה אינה יכולה להקל ראש במעשה הונאה חמור שכזה ואין להסתפק בשנת הרחקה אחת החופפת לשנת מניעת אישורים אחת בפועל (גם אם ניקח בחשבון את ההרחקה הרטרואקטיבית מסוף שנת תשע"ג). גם העובדה שהנקבל 2 הפסיד סכום כסף משמעותי בעקבות מעשהו לא יכולה לבטל לחלוטין את הצורך בהטלת זמן הרחקה נוסף וזמן מניעת אישורים נוסף. החלטתי לפיכך לקצר במעט את התקופה של מניעת האישורים, ובהתחשב בכך שהלכה למעשה הנקבלים אינם יכולים ללמוד כבר שנה שלמה באף מוסד אחר, להטיל עליהם שנה וחצי של מניעת אישורים, שתספר למן ביצוע העבירה. באופן זה, יוכלו לקבל אישורים על מנת להתקבל ללימודים בסמסטר ב' של שנת הלימודים תשע"ה.

לפיכך אני גוזר את עונשם של שני הנקבלים כדלקמן:

- א. פסילת שני המועדים (א+ב) במבחן באנגלית. הנקבלים יוכלו להיבחן באנגלית גם במהלך שנת הלימודים תשע"ד ו-תשע"ה אם ירצו בכך.
- ב. הרחקה לשנתיים מלאות מאוניברסיטת תל-אביב, מיום הכרעת הדין.
- ג. מניעת אישורים מכל סוג שהוא לתקופה של שנה וחצי מיום ביצוע העבירה. הנקבלים יוכלו להשיג אישורים כדי לנסות ולהתקבל ללימודים בסמסטר ב' של שנת הלימודים תשע"ה.
- ד. הרחקה על-תנאי של שנה למשך שלוש שנים מיום התחלת לימודיהם, אם יבחרו ללמוד שוב באוניברסיטת תל-אביב.

ניתן היום, _____, בהיעדר הצדדים.

יפורסם ללא שם התלמידים.

פרופ' ישי בלנק
הממונה על המשמעת